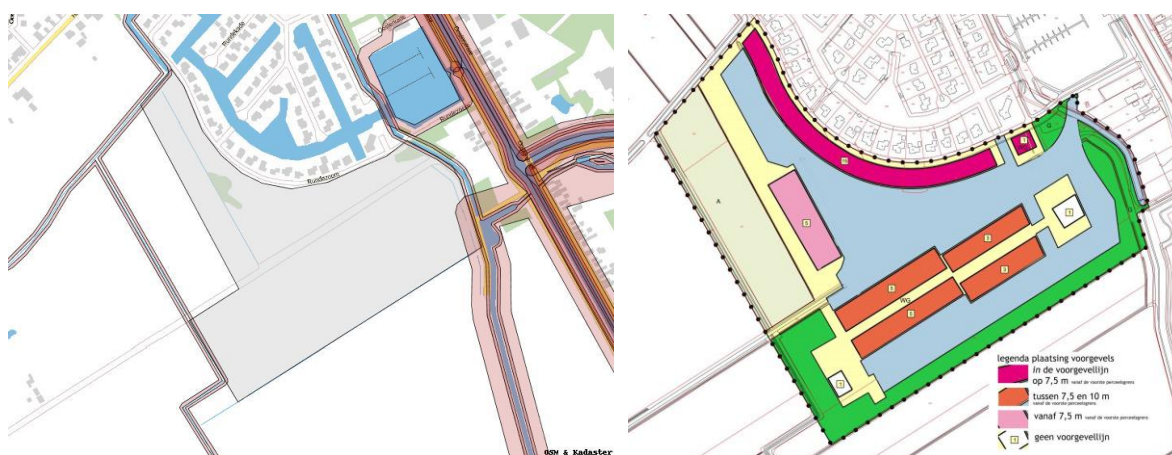




watertoets 8 juni 2020 dossiercode 20200608-33-23478

waterschap 30 juni 2020 kenmerk IN20- Z16947

## Bouw woonwijk Rundehaven, Ter Apel.



### Uitgangspuntennotitie Watertoets (normale procedure)

Via de digitale watertoets is het Waterschap op de hoogte gesteld van dit plan. De aanmelding heeft ertoe geleid dat de normale procedure wordt doorlopen. Dit houdt in dat het waterschap een uitgangspuntennotitie levert. Deze uitgangspuntennotitie moet gebruikt worden bij het opstellen van de waterparagraaf. De uitgewerkte waterparagraaf moet voorgelegd worden aan de beleidsmedewerker planvorming.

#### Plannaam zoals aangemeld bij de digitale watertoets

Bouw woonwijk, Rundehaven Ter Apel.

#### Wijzigingen in verhard oppervlak

Circa 9.750 m<sup>2</sup> bebouwing en 71.400 m<sup>2</sup> water.

#### Fysieke watersysteemveranderingen

Met het voornemen worden nieuwe waterpartijen en sloten aangelegd (zie inrichtingsschets). Om het waterpeil aan de westzijde van het plangebied niet te verhogen wordt ten platse van de bestaande greppel een kwelsloot aangelegd.

## Vuilwater-, en hemelwaterbehandeling

In de huidige situatie is het plangebied in gebruik als grasland en wordt er geen hemelwater en/of vuilwater afgevoerd. In de toekomstige situatie zullen er in het plangebied woningen worden gerealiseerd. Het vuilwater van deze woningen zal worden aangesloten op een rioolstelsel en het hemelwater zal worden afgekoppeld op de nieuw te graven waterpartijen.

---

### Contactgegevens:

#### Planindiener:

Bügel Hajema  
Vaart NZ 48-50  
9401 GN Assen  
[@bugelhajema.nl](mailto:@bugelhajema.nl)

#### Gemeente Westerwolde:

0599  
[@westerwolde.nl](mailto:@westerwolde.nl)

#### Waterschap Hunze en Aa's:

(0598)  
[@hunzeenaas.nl](mailto:@hunzeenaas.nl)

---

### Inhoud:

1. Specifieke en aanvullende uitgangspunten
2. Inleiding
3. Waterveiligheid
4. Waterkwantiteit
5. Waterkwaliteit
6. Aanvullende belangen Waterschap
7. Verdere betrokkenheid waterschap
8. Bronnenlijst

**Bijlage:** situatie drooglegging ten westen van het plangebied

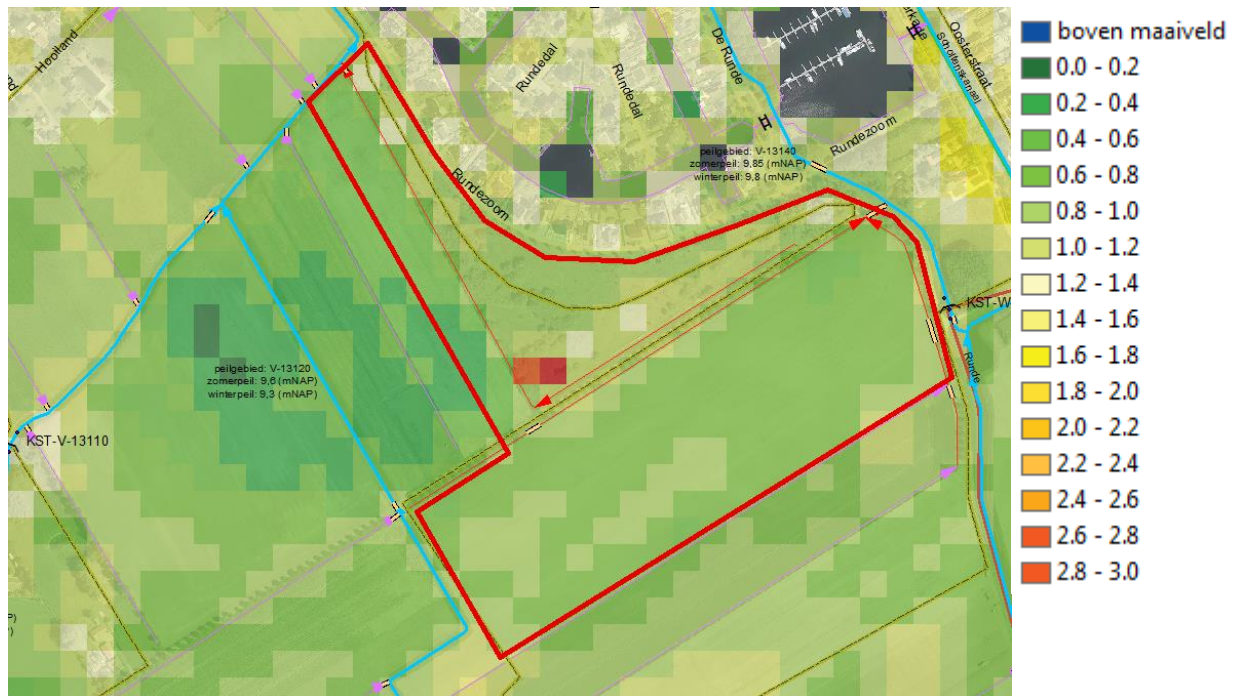
---

### 1 Specifieke en aanvullende uitgangspunten

*Het plangebied ligt in twee verschillende peilgebieden. De noordelijke punt heeft een zomerpeil van +9,60 mNAP en een winterpeil +9,30 mNAP met de stroomrichting richting de noordelijkste punt van het plangebied. De landbouwkavel aan de zuidzijde van het landbouwpad ligt in het peilgebied met een zomerpeil +9,85 mNAP en winterpeil +9,80 mNAP en voert in de noordoostelijk hoek af op de Runde die in open verbinding staat met de Rundehaven/Ter Apelkanaal.*

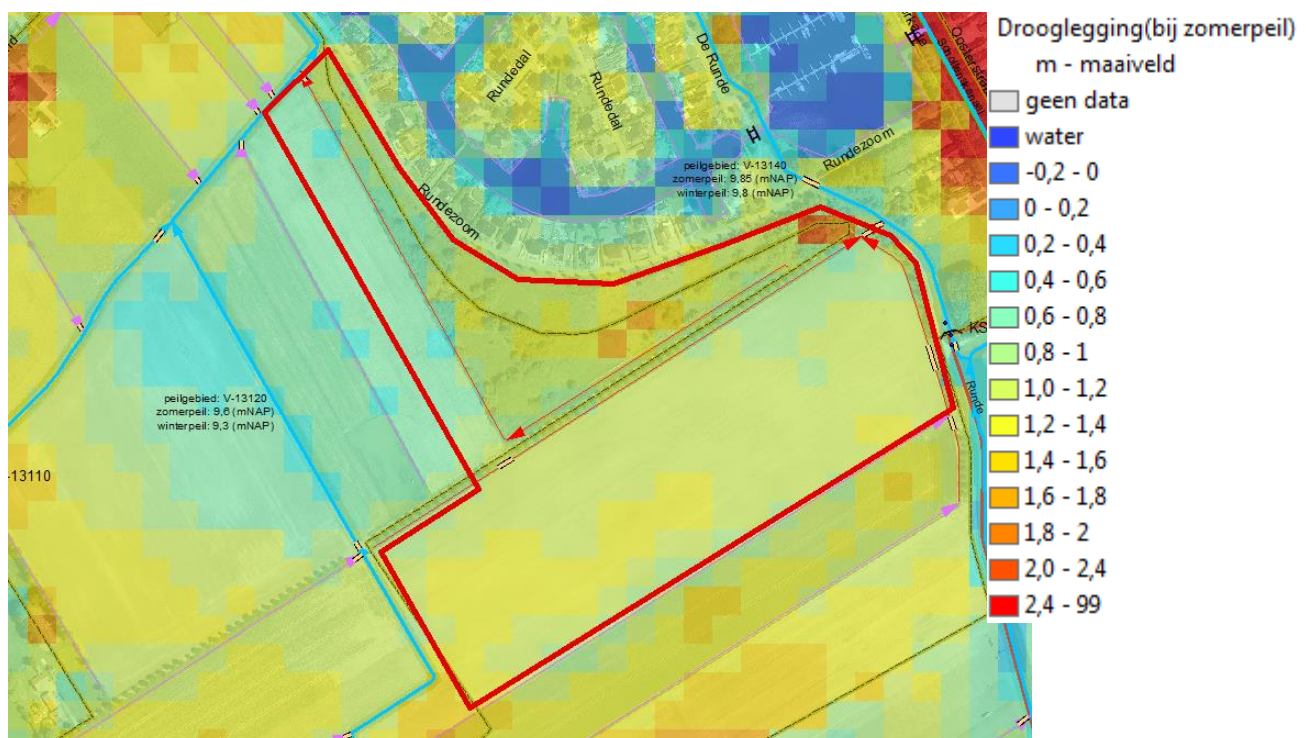
Voor het plangebied zal ophoging van het maaiveld nodig zijn om te voldoen aan de ontwateringsnormen bij een GHG. Door het te realiseren open water in de uitbreidingswijk zullen de peilgebieden ook wijzigen.

Kaart: Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand (GHG in m-mv)



In de huidige situatie voldoen grote delen van het plangebied niet aan de droogleggingsnormen. Bij verdere uitwerking en inrichting van het plangebied dient hier rekening mee te worden gehouden.

Kaart: drooglegging (in m-mv)



*Voor het ingediende plan is een peilwijziging gewenst voor het betreffende peilgebied; deze wijziging moet aangevraagd worden, zodat een nieuw peilbesluit kan worden op- en vastgesteld. Het belangrijkste uitgangspunt hierbij is echter dat andere in het gebied en direct omgeving voorkomende functies en grondgebruik geen overlast en/of schade hiervan mogen ondervinden. Maatregelen dienen hiervoor genomen worden om de effecten te voorkomen en/of te compenseren.*

### **Compenserende waterberging**

Door de toename verhard oppervlak dient er compensatie in het watersysteem te worden gerealiseerd. De gemeente dient hiervoor, in afstemming met de initiatiefnemer, in de waterparagraaf aan te geven op welke wijze de benodigde hoeveelheid compenserende waterberging (opgave) zal worden ingepast en onderdeel zal zijn van het plan. Het waterschap kan in het vooroverleg nader advies geven.

*Voor het plangebied Rundehaven is het realiseren van een grote waterpartij voldoende compensatie voor de toename verhard gebied. Compenserende maatregelen zijn niet nodig voor het afgekoppelde hemelwater van bestrating en daken van woningen dat op de waterpartij wordt afgevoerd.*

---

## **2 Inleiding**

Waterschappen zijn verantwoordelijk voor het waarborgen van waterveiligheid en het voorkomen van wateroverlast en watertekort (waterkwantiteit). Daarnaast zorgen waterschappen voor het verbeteren van de waterkwaliteit van het oppervlaktewater, zowel chemisch als ecologisch. Het is van belang dat deze taken zowel nu als in de toekomst gewaarborgd blijven. Om dit te kunnen doen worden ruimtelijke plannen en ontwikkelingen getoetst op hun impact op het goed blijven functioneren van het watersysteem. Waterschap Hunze en Aa's streeft ernaar om de impact van dergelijke plannen en ontwikkelingen zoveel mogelijk waterneutraal te houden en waar mogelijk positieve ontwikkelingen te stimuleren.

Op grond van het Besluit Ruimtelijke Ordening (Art.12), moeten ruimtelijke plannen zijn voorzien van een waterparagraaf. Om deze waterparagraaf te kunnen opstellen moet de waterbeheerder worden geraadpleegd door middel van de Watertoets, door; vroegtijdige betrokkenheid, meedenken, informeren, adviseren en het afwegen van belangen (vooroverleg). Tot en met de uiteindelijke vaststelling van het ruimtelijk plan (voorontwerp, ontwerp en vaststelling) blijft de waterbeheerder betrokken bij het planproces.

In de waterparagraaf (+ bijlage) moet door het waterschap afgegeven advies zijn verwoord. Bij het afwijken van het wateradvies, dient er door de gemeente een onderbouwing te zijn opgenomen die tot het afwijken van het wateradvies heeft geleid.

In de definitieve uitgangspuntennotitie (onderdeel 1) zijn plan specifieke en aanvullende uitgangspunten (adviezen) opgenomen voor dit plan. De verdere opbouw van dit document bestaat uit 5 thema's; waterveiligheid, waterkwantiteit, waterkwaliteit, aanvullende belangen waterschap en gerelateerde belangen van derden. Per thema is voor dit plan relevante informatie opgenomen en zijn uitgangspunten opgesteld. Ten slotte is de verdere gewenste betrokkenheid van het waterschap bij het vervolg van het planproces beschreven.

---

### 3 Waterveiligheid

Waterveiligheid betreft het voorkomen, zo mogelijk uitsluiten, van levensbedreigende overstromingsrisico's voor mens en dier en het voorkomen van schade aan have en goed. Risico's die met name zullen optreden bij het doorbreken van een zeekering (primaire kering) of boezemkade (secundaire kering). Binnen dit thema zijn, indien van toepassing, alle waterschapsbelangen beschreven die vanwege de waterveiligheid extra bescherming genieten of anderzijds van belang zijn voor de waterveiligheid.

---

### 4 Waterkwantiteit

Het waterschap heeft als taak de zorg voor voldoende water in droge perioden als de afvoer in perioden van overvloed. Een vergrote kans op wateroverlast of watertekort dient dus voorkomen te worden. Binnen dit thema zijn, indien van toepassing, de voor dit plan gerelateerde belangen beschreven die in meer of mindere mate de waterkwantiteit beïnvloeden.

Wateroverlast vanuit het oppervlaktewater moet in ieder geval zoveel mogelijk voorkomen worden. Overtollig grond- en hemelwater dat tot afvoer komt volgt de trits ; "vasthouden, bergen, afvoeren".

#### **Hoofdwatgang**

*Binnen het plangebied zijn hoofdwatgangen van het waterschap aanwezig. Aan weerszijden van alle hoofdwatgangen ligt een beschermingszone van 5 meter breed, gerekend vanaf de insteek talud. Een zone van 3 meter vanaf de insteek langs hoofdwatgangen moet vrij blijven (onderhoudspad/maaipad) van ieder obstakel, zoals: heggen, afrastering, bomen, schuttingen, opstallen en/of verharde paden. Als is vastgesteld in de Keur van het waterschap, is voor maatregelen binnen deze beschermingszone langs en voor de hoofdwatgang zelf een meldingsplicht (Algemene Regels) en zo nodig een watervergunning vereist.*

#### **Schouwsloten**

*Binnen het plangebied liggen schouwsloten. Schouwsloten zijn sloten die niet in eigendom zijn van het waterschap, maar een belangrijke lokale functie vervullen voor de afwatering van een groter gebied, meerdere eigenaren en/of belangen van derden. Vanwege deze afwateringsfunctie is het van belang dat een schouwslot goed onderhoud heeft. De eigenaren van schouwsloten zijn verplicht het benodigde doorstroomprofiel jaarlijks schoon te houden en het waterschap ziet hierop toe via de schouw. Het profiel van een schouwslot mag niet zonder toestemming van het waterschap gewijzigd worden (Keur Waterschap Hunze en Aa s).*

#### **Wijzigingen in het oppervlaktewatersysteem**

*Voor het plan zijn wijzigingen in het oppervlaktewatersysteem nodig. In de meeste gevallen moeten wijzigingen worden gemeld of moet een watervergunning worden aangevraagd, om ongewenste gevolgen voor het watersysteem te voorkomen en/of te beperken. Het bergend vermogen in het watersysteem mag niet afnemen (bijvoorbeeld door een (gedeeltelijke) demping) op locaties waar dit tot wateroverlast kan leiden en de doorstroomprofiel van het watersysteem mag niet worden gehinderd. In de Keur van het waterschap en in de Algemene Regels staan aangegeven onder welke voorwaarden fysieke aanpassingen aan het watersysteem plaats mogen vinden.*

### Verhardingstoename

In het ingediende plan neemt het verharde oppervlak toe boven de compensatiedrempel; voor stedelijk gebied of kassengebieden met meer dan 150 m<sup>2</sup> of in het buitengebied met meer dan 1500 m<sup>2</sup> (Keur Waterschap Hunze en Aa's). Omdat deze verhardingstoename ervoor zorgt dat hemelwater versneld tot afstroming komt, kan dit tot overlast en schade leiden verderop in het watersysteem (peilgebied). Dit vergroot de kans op inundatie, zeker bij piekbuien, waardoor de landelijke werknormen (landbouwkundige afvoer) voor de inundatiekans overschreden kunnen worden. Compenserende waterberging is noodzakelijk om de kans op inundatie binnen peilgebieden niet te vergroten en de werknormen te kunnen waarborgen.

| Grondgebruikstype               | Maaiveldcriterium | Inundatienorm (1/jaar) |
|---------------------------------|-------------------|------------------------|
| Grasland                        | 5%                | 1/10                   |
| Akkerbouw                       | 1%                | 1/25                   |
| Hoogwaardige land-, en tuinbouw | 1%                | 1/50                   |
| Glastuinbouw                    | 1%                | 1/50                   |
| Bebouwd gebied                  | 0%                | 1/100                  |
| Natuurgebied                    | -                 | geen norm              |

*Bovenstaande werknormen zijn gebaseerd op de midden-variant van het klimaatscenario 2015 van het KNMI (klimaatscenario G)*

### Scheiden schoon hemelwater en vuilwater

In grote delen van het beheergebied zijn nog gemengde rioolssystemen aanwezig. In dergelijke systemen wordt het relatief schone hemelwater vermengd met vuilwater en wordt het vervolgens naar de rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI) van het waterschap gebracht. Na zuivering wordt het water geloosd op het oppervlaktewatersysteem. Het transport van schoon hemelwater via het gemeentelijk rioolstelsel en het behandelen via een RWZI is niet duurzaam. Om deze reden zal hemelwater alleen op het vuilwaterriool kunnen worden geloosd als het hemelwater; niet kan worden hergebruikt (opvang) en/of kan afvoeren via de bodem, het openbaar regenwaterstelsel, een oppervlaktewaterlichaam zonder een specifieke functie, of via een kwetsbaar oppervlaktewaterlichaam. Wijzigingen in de behandeling van het hemelwater en vuilwater kunnen echter voor overlast zorgen als mogelijke ongewenste gevolgen onvoldoende bekend zijn en waar nodig zijn verholpen. Rechtstreekse afkoppeling van hemelwater (via een hemelwaterriool) naar het oppervlaktewater (vijvers en sloten) kan dit wateroverlast veroorzaken, als het ontvangende oppervlaktewater niet hiervoor de capaciteit heeft en/of aanwezige kunstwerken (o.a. duikers, stuwen en inlaatwerken) het aangeboden water niet kan verwerken.

### Grondwaterstand en ontwateringsdiepte

Om grondwateroverlast te voorkomen is een minimale ontwateringsdiepte (de afstand tussen het maaiveld en de grondwaterstand) nodig. In het plangebied is de Gemiddeld Hoogste

Grondwaterstand (GHG) (plaatselijk) relatief hoog, waardoor de kans op overlast toeneemt. De voor het plan noodzakelijke ontwateringsnorm wordt mogelijk niet in het hele plangebied gehaald. Voor primaire wegen is de ontwateringsnorm 1,0 m-mv, voor woningen met kruipruimtes, industrieterreinen en secundaire wegen is dit 0,7 m-mv, voor tuinen en plantsoenen is dit 0,5 m-mv, en voor woningen zonder kruipruimte is de norm 0,3 m-mv. Mocht de beoogde functie van het ingediende plan overlast kunnen ondervinden door onvoldoende ontwateringsdiepte, is het te adviseren om hier rekening mee te houden in het ontwerp en bij de inrichting.

### **Drooglegging en peilwijzigingen**

Via drooglegging (de afstand tussen het maaiveld en het vastgestelde waterpeil) kan het waterschap de ontwateringsdiepte (de afstand tussen het maaiveld en de grondwaterstand) sturen. Het in een peilgebied gehanteerde waterpeil is erop gericht om de in het peilgebied aanwezige functies mogelijk te maken.

Het functioneren van het grondwatersysteem moet als ordenend element meegenomen worden in de locatiekeuze en de inrichting van plannen (Beheerprogramma 2016-2021).

---

## **5 Waterkwaliteit**

Om de waterkwaliteit te waarborgen heeft het waterschap de zorg voor het realiseren van schoon en ecologisch gezond water, waarin systeem-specifieke dieren en planten voorkomen. In de eerste plaats is dit van belang voor de grotere beken, kanalen en meren waarvoor binnen de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) doelen en maatregelen zijn opgesteld voor aangewezen waterlichamen. Daarnaast is een goede waterkwaliteit van belang voor het recreatief medegebruik als zwemmen en kanoën en voor het stelsel van kleinere watergangen voor water aan- en afvoer. In dit thema zijn, indien van toepassing, alle voor dit plan specifieke waterschapsbelangen beschreven die impact hebben op de waterkwaliteit.

Vervuiling van het oppervlaktewater moet in ieder geval zoveel mogelijk voorkomen worden. Om deze reden vraagt het waterschap op de toepassing van uitlopende materialen zoveel mogelijk te beperken en om vervuiling door bedrijfsmatige activiteiten te voorkomen. Afstromend hemelwater dat vervuild is geraakt moet zo veel mogelijk gescheiden worden afgevoerd, of moet worden gezuiverd. Dit volgt de trits ; "schoonhouden, scheiden, zuiveren".

### **Kaderrichtlijn water (KRW)**

*Via de Europese Kaderrichtlijn Water is het waterschap verantwoordelijk voor de chemische en ecologische waterkwaliteit. Voor een aantal waterlichamen, de zogenaamde KRW-Waterlichamen, zijn doelen vastgesteld voor de waterkwaliteit en zijn maatregelen opgesteld om deze te bereiken. Ruimtelijke ingrepen en activiteiten die de waterkwaliteit in de KRW-waterlichamen (kunnen) verslechteren of ingezette verbetering kunnen laten stagneren, zijn niet toegestaan. Het plangebied staat in directe verbinding met het KRW waterlichaam Kanalen Hunze-Veenkoloniën.*

---

## **6 Aanvullende waterschapsbelangen**

Onder dit thema zijn een aantal onderwerpen opgenomen die mogelijk een belang raakt voor het waterschap of die van gerelateerde partners. Dit betreft enerzijds locatie specifieke eigenschappen

die in een toekomstige situatie de effecten op het waterbeheer kunnen vergroten. Anderzijds kunnen ook water gerelateerde gebiedseigenschappen zijn opgenomen buiten de jurisdictie van het waterschap, maar die wel indirect de belangen van het waterbeheer raken.

---

## **7 Verdere betrokkenheid waterschap**

Voor alle voor dit plan relevante water gerelateerde onderwerpen zijn in dit document uitgangspunten opgenomen. Voor de verdere procedurele afhandeling van het ruimtelijk plan (voorontwerp en ontwerp), is het van belang om het waterschap te blijven informeren en te betrekken en hierin rekening te houden met deze uitgangspunten.

In de waterparagraaf dient worden aangegeven op welke wijze invulling zal worden gegeven aan de belangen met betrekking tot het waterbeheer. Het waterschap kan altijd geraadpleegd worden voor overleg en nadere uitleg.

---

## **8 Bronnen**

Keur waterschap Hunze en Aa s. Waterschap Hunze en Aa s, Veendam (2010)

Beheerprogramma 2016-2021. Waterschap Hunze en Aa s, Veendam (2016)

---

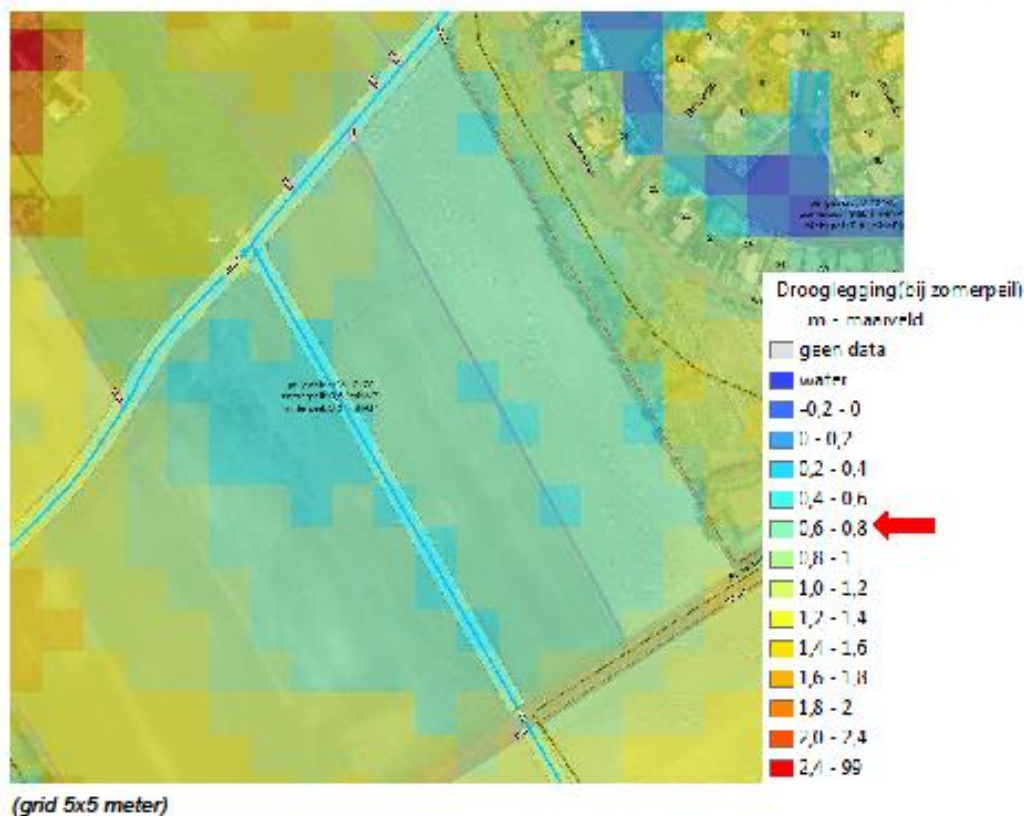
[www.dewatertoets.nl](http://www.dewatertoets.nl)

## **Bijlage: situatie drooglegging ten westen van het plangebied (juni 2017)**

### **PLAN UITBREIDING RUNDEDAL (TER APEL)**

**Waterschap Hunze en Aa's, 28 juni 2017. (W. Heijnen)**

Verzoek van Het Veld Advies ([striper@hetveldadvies.nl](mailto:striper@hetveldadvies.nl)) namens eigenaar perceel E.J. Smit (Hoofdkade 21, 9561 JG, Ter Apel) voor nadere informatie huidige maaiveldhoogten en drooglegging.



Als droogleggingsnorm voor bouwland wordt 1,00 m-mv aangehouden.  
Kaart drooglegging is afgeleid van de hoogtekaart.

Voor het peilgebied, met een ZP +9,60 mNAP en een WP +9,30 mNAP, zou voor het perceel Smit een maaiveld rond +10,60 mNAP de drooglegging van 1,00 m geven bij ZP. Nu ligt de drooglegging over het algemeen tussen 0,6 en 0,8 meter (rode pijl).

Bestaande maaiveldhoogte van het bouwland zijn hieruit af te leiden en liggen tussen +10,20 mNAP en +10,40 mNAP. Daarmee zou een eventuele ophoging van het perceel liggen tussen 0,20 – 0,40 meter.

Het belangrijkste in de nieuwe situatie zal de aanleg van een scheidingssloot zijn tussen het plangebied en het landbouwperceel. Deze sloot zal een drainerende en afvangende werking hebben op de nieuw in te stellen peilen in het plangebied (kanaalpeil). Advies aan de projectontwikkelaar in overleg te treden met eigenaar van dit perceel en te komen tot een aanvullende maatregel, het ophogen van het perceel bouwland. Gronden westelijk (perceel Heller) van de hoofdwatgang van het waterschap staan niet onder invloed van dit plan, op deze percelen is ophogen wel gewenst, maar niet toe te rekenen aan het plangebied.

Watervergunning voor het plangebied is tot op heden nog niet aangevraagd. Bij ter inzagelegging zal kennisgeving via mail aan Het veld Advies worden gegeven.